

ebedi gençlik Jergisi

GENÇ

12.yıl

136

YIL 12 • OCAK 2018
KDV DAHİL 8,5 TL
www.gencdergisi.com

AHMET MURAT:

**HERKES
KENDİ
YOLUNU
TEK BAŞINA
YÜRÜR**

MEHMET LÜTFİ ARSLAN:
SON ADAYA
GİDİŞ
KILAVUZU

TAHA KILINÇ:
KUDÜS
KİTAPLIĞI

ADEM ÖZKÖSE:
CENNETİ
BULAN
NEPALLİ

BÜLENT ATA:
BU ÇAĞIN
BİR SAVAŞÇISI
SENARİST

SEMİH KAPLANOĞLU:
İNSANIZ, İÇİMİZDEKİ
İNSAN PARÇACIĞINI
BULMAYA MUHTACIZ

SÖYLEŞİ

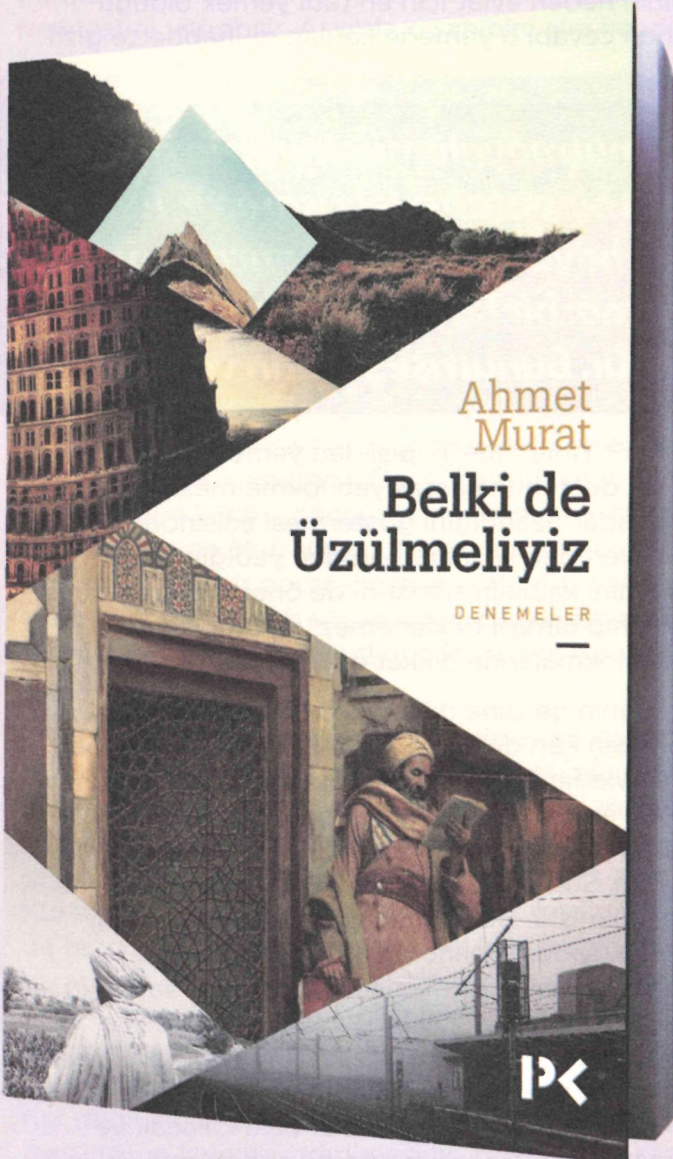
YUSUF TEMİZCAN

@yusuftemizcan
y.temizcan@gmail.com

AHMET MURAT:

HERKES KENDİ YOLUNU TEK BAŞINA YÜRÜR

Ahmet Murat ile son kitabı üzerinden bir düşünme biçimi olarak yazmayı; gelenek, tasavvuf, tarikat ve cemaat kavramlarını; bu kavramların 15 Temmuz sürecinden sonra aldığı yarayı; din yorgunu gençler tartışmasını; kendi sesimizi kendi kulağımızın nasıl bulacağını ve daha pek çok meseleyi konuşmak üzere bir araya geldik. Bizim açımızdan dolu dolu bir sohbet oldu. Umarım siz de okurken aynı hisse kapılırsınız.

“Belki de Üzölmeliyiz” isimli deneme kitabınız yayımlandı. Hayırlı olmasını dileriz. Bahtı açık olsun. Kitabınız farklı konularda 43 denemeden oluşuyor. “Belki de Üzölmeliyiz” kitabın bölümlerinden biri. Neden bu başlığı kitabın ismi yapmayı tercih ettiniz?

Kitapta bu başlıkla yer alan yazıyı seviyorum. Sanırım okuyanlar da sevdiler. Bu sevgi etkilemiş olabilir. Bir de, soruşturma, kurcalama, tereddüt ve paylaşımcılık, yazılarımda gözettiğim şeyler. Sanırım bu başlık, bu niteliklerin tamamını içeriyor ya da en azından vadediyor.

Denemelerin her biri Gerçek Hayat’ta yazdıklarınız mı, yoksa farklı metinler de var mı?

İtibar’dan, Mostar’dan ve Yeni Şafak’tan yazılar da var. Ama ağırlıklı olarak Gerçek Hayat denemeleri.

Kitabınızı okurken çoğu kez karşımda benimle sohbet eden tatlı sözlü bir hoca varmış hissiyatına kapıldım. Vaaz etmeyen, sesli düşünen bir hoca ama bu. Siz de yazarken okurunuzu karşınıza alıp onunla sohbet ettiğinizi mi düşündünüz?

Çocukken bir ara vaiz olmak istiyordum. Çünkü anlaşılmaz derecede hızlı konuşuyordum ve beni dinleyen birilerini bulmak kolay olmuyordu. Bir cami dolusu insanın, mecburen dinlediği vaizler bu sebeple kahramanlarım olmuşlardı. Vaiz olamadım ama hocalık kaldı yadigar.

Benim deneme türü hakkında kafamda çok net bazı fikirler var. Denemenin, edebi denemenin nasıl olması gerektiği üzerine çok düşündüm ve kafamda bir stil belirdi. Bunu sürdürüyorum. Yazdıklarımda bilgi, bir bakış tarzı önerisi, belki tereddütler ve okurla alışveriş arayışları olsun istiyorum. Böyle yazınca, böyle yazılar doğuyor.

Ahmet Murat Kimdir?

Tam adı Ahmet Murat Özel. Şair. Haziran 1971 Karaman doğumlu. Lise öğrenimini tamamladıktan sonra iki yıl Mısır'da bulundu. El Ezher Üniversitesi'ni 2. sınıfta bıraktı, Marmara İlahiyat'tan mezun oldu. Bir süre Konya'da öğretmenlik yaptı. Bazı yayınevlerinde editörlük görevlerini üstlendi. Marmara FM'de, TRT, Ülke TV ve TVNET'te programlar yaptı ve sundu. Çeşitli dergilerde kendisine rastlamak mümkün. Şimdilerde İbn Haldun Üniversitesi'nde akademik çalışmaları devam ediyor. Nihayet Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmenliğini yürütüyor. Geçtiğimiz Aralık ayında 4. kez verilen Necip Fazıl Ödülleri'nin Şiir kategorisindeki sahibi oldu. Kaf ve Rengi, Kış Bilgisi ve Kalbin Kararı isimli şiir kitaplarına bir bakın deriz. "Belki de Üzülmeliyiz" deneme türündeki yazılarını topladığı son kitabı. İbrahim Tenekeci onun hakkında şöyle der: "Onun yanındayken size zarar gelmez. Güven verir, sır kâtibidir, kalem efendisidir, alını açık bir bahardır, tatlı su kaynağıdır ve bunun gibi bir sürü güzel şeydir."

Ahir Zaman Yazıları

Kitabınız için "modern zamanlar risalesi" tabirine katılır mısınız? Çünkü kadim ile modern olan arasındaki farkı sessiz ama güçlü bir şekilde anlatıyorsunuz.

Kitaba ilk düşündüğüm isim "Ahir Zaman Yazıları" idi. Ahir zaman dertleri üzerine yazdığım yazılardı bunlar. Sanırım sizin dediğinizi teyit eden bir durum var ortada.

Açılış yazınızda düşünceye vurgu yapıyorsunuz ve verimli düşünme süreci için yazmayı öneriyorsunuz. Yazarak düşünmek kuşkusuz çok işlevsel ama yazmaya başlamak da derin düşünceye girmek kadar zor. Bu hususta genç arkadaşlarımıza ne önerirsiniz?

Hadi saçma bir cümle kurayım: Yazmanın yazmaktan başka yolu yok. Diyelim ki, yazmayı öğrenmek istiyorum. Ne yapmalıyım? Yazmalıyım. Bu kadar. Yani yazmakla ilgili sorunlarla hem tanışmak, hem bu sorunları bana özgü yollarla çözmek için yazmam gerekiyor. Yazdıkça anlam, üslup, sözcük, cümle, başlık ve açık-seçiklik ile ilgili bazı sorunlarla karşılaşırım; yazmakta inat ettikçe, bu sorunlar hakkında bazı düşünceler geliştirim.

Cemaat Modern Bir İhtiyaç

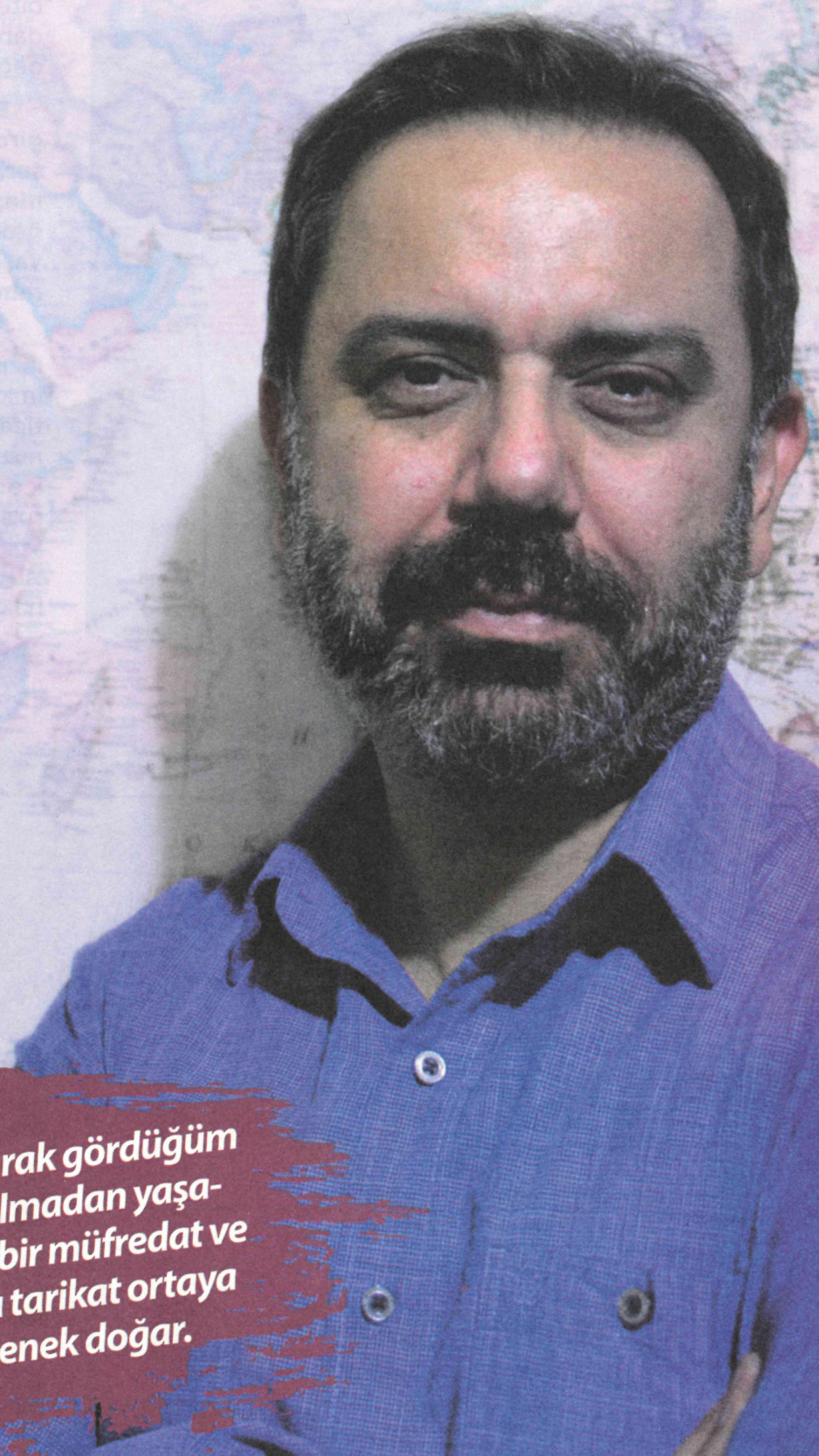
Gelenek, tasavvuf, tarikat, cemaat gibi kavramların sizin zihninizdeki karşılığı nedir?

Tasavvuf, bir dine bağlı olmanın özü olarak gördüğüm dini tecrübenin yoludur. Kalbi tecrübe olmadan yaşanan şey din olmaz, ideoloji olur. Bu yol, bir müfredat ve sürdürülebilir bir programa bağlanırsa tarikat ortaya çıkar, sosyal alana tercüme edilirse gelenek doğar. Cemaat ise modern bir ihtiyaçtan doğuyor. Bir dayanışma modeli olarak üretmişiz son yüzyılda.

Bu modern ihtiyaç kısmını biraz açabilir misiniz?

Yani cemaat, geleneksel dünyada var olan bir şey değildir. İhvan gibi bazı ilk örneklerin yarattığı modeller var. O tecrübe, hemen her İslam ülkesine aktarılmış bir şekilde. İçinde biraz tarikat, biraz ahilik, biraz izcilik, biraz modern örgütlenmenin izleri bulunan modern yapılar bunlar. Dayanışma, aidiyet kazanma, kimlik arayışı gibi ihtiyaçlara cevaplar üretmişler. Eski tarikat yapılarıyla benzerlikleri pek azdır.

Tasavvuf, bir dine bağlı olmanın özü olarak gördüğüm dini tecrübenin yoludur. Kalbî tecrübe olmadan yaşanan şey din olmaz, ideoloji olur. Bu yol, bir müfredat ve sürdürülebilir bir programa bağlanırsa tarikat ortaya çıkar, sosyal alana tercüme edilirse gelenek doğar.

15 Temmuz'un en acı sonucu belki de kavramlarımızın yara alması oldu. Cemaat, hizmet, himmet gibi kavramlar hatta tasavvuf, tarikat gibi gelenekle kuracağımız bağı en sahil yolları zihinlerde anlam kaybına uğradı. Bu kelimeleri kullanmaya, bir tarikat yoluna girmeye korkar olduk. İnsanlar dergi aboneliklerinde isimlerini değiştiriyorlar, çocuklarını dini grupların okullarından alıyorlar. Tuhaf bir kabuğuna çekilme iklimindeyiz. Seküler hayat bugünlerde daha makbul hale geldi. Bu yaşadığımız travmatik durumu bir süre sonra aşabilecek miyiz?

İsimlerin ne önemi var? Tanıdığım bir tasavvuf büyüğüne, Batılı bir genç gelmiş, bir tür başvuru havasında "Efendim, ben sufizmle/sufilikle ilgileniyorum" demiş. O zat şöyle cevap vermiş: "Sufizm için bir şey diyemem ama marifetullah ile ilgileniyorsan yardımcı olabiliriz."

Bazı terimler yorulabilir. Tarihte de böyle olmuş. Öz sahilse, canlıysa, yeni bir isimle de olsa hayatını sürdürür. Manevi yolculuk bireysel bir yolculuktur. Herkes kendi yolunu tek başına yürür. Kalabalık bir kervanın parçası olsan da, o kervan seni dışarıya kar-

Hocalar, siyasetle sınırları çizilmiş bir yüzde elliye seslenmeyi tercih eder oldular. Geri kalan yüzde elliye kim ulaşacak? Senin partine oy vermiyorsa, giyim-kuşamı sana benzemiyorsa, senin dinlemediğin müzikleri dinliyorsa, elenmiş mi oluyor?

şı korur, kendine karşı değil. O sebeple, dışarıda olup biten şeylerin, geçmişte dışarıda olup biten şeylerden daha vahim olduklarına odaklanmak yerine, insanın değişmeyen doğasına odaklanmayı tercih ederim.

Bazı kişilerin manevi boşluğunu doldurmak için girdiği bir cemaatte daha da sekülerleştiiğini hissedip manevi ihtiyaçları gidermek için bir tasavvuf meşrebinin izini aradığını söylüyorsunuz. Bunun çok örneği var ama en gözle görüleni FETÖ içerisinde yaşandı. Neden oradaki insanlar bu boşluğu dolduramadılar?

Çünkü manevi arayışın bireyselliğinin korunması lazım. Manevi arayışı toplumsallaştırdınca, bir güç ve imkan arayışı doğuyor. Toplumsal varlığını siyasete, ticarete, mansıba, makama tahvil etmek istiyorsunuz. Sıradan, "ümmi", bir toplumsal etki üretmeyen, içe dönük, düşük profilli mü'min olmaktan korkuyorsunuz belki de. Belki de, büyük, etkili, güçlü, toplumsal, yüksek dindarlıklar yaratalım istiyoruz. Böyle olsun istiyorsak, o zaman maneviyat ve derinlik beklemeye hakkımız yok.

Ne Yazacağımı Biliyorsa

Okurken ve yazarken özel ortamlar, özel şartlar arar mısınız?

Yazdığımı göre değişir. Yazarak netleştirmem gereken bir mevzunun içindeysen, sessiz bir yerde olmalıyım. Ne yazacağımı biliyorsam, lunaparkta bile yazarım.

Yazarken arka fonda ne çalar?

Hiç öyle bir âdetim yok. Pek müzik de dinlemem zaten.

Sizi çok etkileyen, tekrar tekrar okuduğunuz kitaplar oldu mu?

Çoğunlukla şiir kitapları, hikemiyat türü kitaplar. Bazı felsefe eserleri.

Bu aralar keyifle yaptığınız ve sizi çok huzurlu hissettiren neler var?

Keyifle yaptığım şeyler huzursuz kılıyor.

Hakikatin Sahibi Gibi Görünmemeliyiz

Bugünlerde din yorgunu gençler şeklinde tanımlanan yeni bir tartışma var. Diğer taraftan deizm rüzgarının sert bir şekilde estiği ve imam-hatipler dahil pek çok liseli genci etkilediği konuşuluyor. Siz nasıl görüyorsunuz bu meseleyi?

Gençlere ulaşma meselesi... Buna dair bir şeyler yazdım. Benim meselem şu: Hocalar, siyasetle sınırları çizilmiş bir yüzde elliye seslenmeyi tercih eder oldular. Geri kalan yüzde elliye kim ulaşacak? Senin partine oy vermiyorsa, giyim-kuşamı sana benze miyorsa, senin dinlemediğin müzikleri dinliyorsa, elenmiş mi oluyor? Bu ulaşma çabası, sadece bir dil geliştirmek anlamına gelmez. Kişinin alçakgönüllü olması, hakikatin sahibi gibi davranmaması, insanları oldukları gibi kabul etmesi, insandaki cevhere dikkat kesilmesi gibi bazı erdemler kazanmasını gerektirir. Şu durumda kim kimi aydınlattı? Bir de böyle bir şey var.

Okumayı Sürdürdükçe Sorun Yok

Bazen her şeyi okumak, her sese kulak kesilmek isteyebiliyoruz. Maymun iştahıyla hareket edip bir türlü kendimizi bulamayabiliyoruz. Zihnimiz allak bullak, kalbimiz tatminsiz, enerjimiz düşük olabiliyor. Sizin ifade ettiğiniz "Kendi sesimizi kendi kulağımızın duyduğu" döneme geçme sürecini hızlandırmak için ne yapmak gerekiyor?

Neye yatkınız, neye yoğunlaşmalıyız, her şeyi okumayı ne zaman bırakmalıyız sorusunun cevabı, paradoksal olarak biraz dağınık ve karışık okumaktan geçiyor. Bence literatürü hızla taramak, kendi yazarlarımızı mümkün olduğu kadar erken bulmak, onları daha yakından ve daha iyi okumak gerekiyor. Okumayı sürdürdüğümüz sürece sorun yok. Bir süre

sonra, kendi listelerimiz doğal olarak oluşacaktır.

İbn Haldun Üniversitesi'nde akademisyenliğiniz devam ediyor, Nihayet Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmenisiniz, haftalık yazılarınız Gerçek Hayat'ta yayımlanıyor, TV programları yapıyorsunuz. Dahası şair yönünüz de yazıyorsunuz. Hepsine nasıl yetişiyorsunuz? Diğer taraftan bir şeylerin eksik kaldığını düşünüyorsunuz mu?

Hayat boyu hep böyle yaşadım. Öğrenciydim, yayınevlerine işler yapıyordum, çiftçilikle de uğraşıyordum filan. Babam rahmetli de böyleydi. Birbirine dönüşebilen ve birbirini besleyen işlerle uğraştığım sürece hatlar pek karışmıyor.

n, Lunaparkta Bile Yazarım

Huzurlu hissettiren şeylerde keyif aramıyorum.

Kendinizi hangi alanda iyi, hangi alanda kötü hissedersiniz?

Dinlemede iyi, konuşmada kötü olabilirim. Bilemedim.

En çok sevdiğiniz ve hiç sevmediğiniz kelimeleri söyler misiniz?

Türkçe konuşurken araya giren İngilizce kelimeleri sevmem; İngilizce konuşurken araya giren Türkçe kelimeleri severim.

Müzikle aranız nasıl, bir enstrüman çalar mısınız?

Yeni bir parça dinlemek için çok ikna olmam lazım. Çoğunlukla yeni bir şeyin ilk otuz saniyesini filan dinliyorum. Nadiren sonuna gelebiliyorum. Buna göre ya çok iyi bir dinleyiciyim ya da çok kötü. Karar veremedim. İslık çalarım. Aslında onu bile iyi çalamam.

Şiirde ilham kaynağınız nelerdir?

Çoğunlukla yine şiirler.

Bu aralar sizden yeni bir şiir kitabı beklemeli miyiz?

Seneye filan.

Sizi çok etkileyen birkaç şair ve yazar ismi rica edebilir miyiz?

Eskilerden: İskenderi, Şeyh-i Ekber, Gazali, İsmet Özel, Sezai Karakoç, Ülkü Tamer, Oktay Rifat, Ahmet Hamdi Tanpınar, Peyami Safa, Marquez, Guenon, Lings, Kafka...Çoğu yenilerden olan başkaları da var elbet.

15 yıl sonra ne yapıyor olmayı arzu ederdiniz?

Belki yine böyle bir soruyla karşılaşmayı.